

درباره اندیشکده فراحربی بنیاد دفاع از دموکراسی ها که در دولت ترامپ اتاق فکر اصلی دولت بود

بنیاد دلالی تحریم در دولت بایدن هم فعال است

فرهیختگان در ماه‌های گذشته و پس از تشدید تحریم‌های آمریکا علیه ایران، صنعت تحف خودروسازی کشور با چالش بزرگی مواجه شد. به دلیل فقدان تکنولوژی لازم بخشی از قطعات مورد نیاز برای تولید خودرو وارداتی بودند و اعمال تحریم‌های یکجانبه آمریکا، امکان تامین این قطعات و تحویل خودرو به مشتریان ایرانی را با محدودیت‌های پیچیده‌ای مواجه کرده است. با وجود اینکه عمده محصولات خودروسازان بزرگ کشور تنها تامین‌کنندگان نیاز داخلی کشور هستند، با این حال ماه گذشته اندیشکده «بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها» The Foundation for Defense of Democracies، در آمریکا به دولت ترامپ پیشنهاد کرده است که خودروسازان بزرگ کشور را تحریم کند. سعید قاسمی نژاد، مشاور ارشد امور ایران و اقتصاد مالی در مقاله‌ای در این سایت نوشته که صنعت خودروسازی ایران بیشتر به رفع نیازهای داخلی می‌پردازد و بازار بزرگ محسوسی در خارج از این کشور ندارد. این به آن معناست که این صنعت ارزآوری کمی دارد، اما با کاهش نیاز به واردات خودرو باعث کاهش مصارف ارزی ایران می‌شود. با توجه به وابستگی بالای این صنعت به تامین قطعات از خارج، تحریم‌ها می‌توانند مانع از چنین کاری شوند و ایران را مجبور به استفاده از ذخایر ارزی در واردات خودرو کنند.

بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، به دولت ترامپ توصیه کرده است که ایران خودرو و سایپا و شرکت‌های زیرمجموعه آنها که حدود ۹۰ درصد بازار خودروی ایران را در اختیار دارند، تحریم کند. این بنیاد مدعی ارتباط نزدیک این دو خودروساز با بنگاه‌های نظامی ایران شده و افزوده است که تحریم این دو، گام بزرگ دیگری در راستای تکمیل سیاست فشار حداکثری خواهد بود.

هرچند در ایران به جز مدیران کمپانی‌های تولید خودرو، هیچ کس دل خوشی از این کمپانی‌ها ندارد، اما پیشنهاد تحریم آنها، نتیجه‌ای جز افزایش فشار بر توده مردم در ایران نخواهد داشت. درباره این بنیاد در رسانه‌های ایران مطالب بسیاری نوشته و گفته شده است. در این گزارش به بررسی سابقه، اهداف، حامیان و نقش این بنیاد در تحریم‌ها علیه ایران پرداخته شده است.

برایان هوک نماینده سابق ویژه وزارت خارجه آمریکا در امور ایران در نشست بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها

حامیان مالی یهودی بنیاد

حامی‌های مالی از یک اندیشکده، از دو حالت خارج نیست؛ یا آن اندیشکده توسط حامیان مالی تاسیس شده است یا اینکه راهبردهای کلان اندیشکده، همسوی برخی افراد و گروه‌هاست و این افراد و گروه‌ها کمک‌های مالی خود را در اختیار موسسه یا اندیشکده قرار می‌دهند. درباره اینکه بنیاد آزادی از دموکراسی‌ها، جزء کدام یک از این دو دسته است، اظهارات مختلفی بیان شده اما گفته می‌شود عمده کمک‌ها به آن، از سوی کسانی اهدا می‌شود که حامی رژیم صهیونیستی هستند. سایت «تینک‌پروگرس» درباره این بنیاد می‌نویسد: «با انتشار منابع مالی این بنیاد روشن شده که حمایت فراینده این بنیاد از مداخله نظامی آمریکا در خاورمیانه، مواضع پیکارجویانه آن علیه ایران و دفاع آن از سیاست دست‌راستی در اسرائیل، با علائق حامیان مالی آن که مرتبط با لابی اسرائیل در آمریکا هستند، سازگار است.» بنیاد صدها حامی مالی دارد اما بزرگ‌ترین حامیان مالی آن ثروتمندان آمریکایی یهودی هستند که برخی از آنها از الحاق بیت المقدس شرقی به رژیم صهیونیستی حمایت می‌کنند. در میان بزرگ‌ترین بنیاد، اسامی برنارد مارکوس، موسس هود یهو، پال سینگر، مدیر یک صندوق سرمایه‌گذاری و شلدون ادلسون مالک کازینوی سندلاس و گاس به چشم می‌خورد. برنارد مارکوس یهودی و از حامیان سرسخت منافع رژیم صهیونیستی در آمریکا است. مارکوس از همان بدو تاسیس و برای شروع به کار بنیاد پس از ۱۱ سپتامبر، مبلغ نیم‌میلیون دلار کمک مالی کرد که در سال‌های بعد این کمک‌ها سیر صعودی قابل توجهی داشته است. با توجه به مقاله‌ای در جولای ۲۰۱۴ در مجله نیشن، بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱، ۱۰/۷ میلیون دلار به بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها کمک کرد و به این ترتیب به بزرگ‌ترین حامی مالی این بنیاد در آن سال‌ها تبدیل شده است. بنابر گزارشی دیگر، در سال ۲۰۱۵ نیز، ۳/۵ میلیون دلار به FDD، توسط این میلیاردر کمک شده است. پل سینگر هم که یهودی است، طبق یک گزارش، بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱، ۳/۶ میلیون دلار به بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها کمک مالی کرده است. شلدون ادلسون نیز یهودی و شخص اول آپیک بزرگ‌ترین لابی اسرائیل در آمریکا است و سلطان کازینو نیز لقب گرفته است. او قبلاً از حزب دموکرات حمایت می‌کرد ولی بعدها به دلیل اینکه معتقد بود حزب جمهوری خواه حمایت بیشتری از اسرائیل به عمل می‌آورد به این حزب نزدیک شد و در جریان انتخابات سال ۲۰۱۸ کنگره به همراه همسر خود حدود ۱۲۳ میلیون دلار به این حزب کمک کرد. ادلسون در سال ۲۰۱۳ در دانشگاه ییشوا با انتقاد از سیاست دولت اوباما با مذاکره با ایران خواستار پرتاب بمب اتم در مرکز صحرایی در ایران شد. ادلسون، در سال ۲۰۱۱، حداقل ۱/۵ میلیون دلار به بنیاد برای مخالفت با برنامه هسته‌ای ایران کمک کرده است. از دیگر سرمایه‌گذاران مطرح FDD می‌توان به لئونارد آبرامسون اشاره کرد که او نیز خانواده‌ای یهودی دارد. طبق سندی منتشرشده آبرامسون در اوایل شروع به کار بنیاد FDD بیش از هشتصد هزار دلار به این بنیاد کمک کرده است. مایکل اشتاینهارت نیز از حامیان قدیمی بنیاد است. او نیز که یهودی است، از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۴ مبلغ هشتصد و پنجاه هزار دلار به بنیاد کمک کرده است و هم‌اکنون نیز از سرمایه‌گذاران اصلی FDD است.

چگونه تشکیل شد؟

در سایت بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها (FDD) آمده که این موسسه اندکی پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ تاسیس شد و در آن متخصصان و دانشمندان در زمینه‌های مختلف، از جمله دولت، اطلاعات، ارتش، بخش خصوصی، دانشگاه و روزنامه‌نگاری فعالیت می‌کنند. FDD تحلیل‌های خود را به‌طور منظم در اختیار سیاستگذاران و رسانه‌ها قرار می‌دهد. براساس آنچه در سایت آمده FDD از زمان تاسیس، پژوهش‌های خود را در اختیار دولت پوش، اوباما و ترامپ و دفاتر کنگره گذاشته است. در سایت FDD اشاره‌ای بیشتر از این درباره سوابق دیده نمی‌شود، اما با کمی جست‌وجو اطلاعات قابل توجهی درباره این بنیاد قابل دستیابی است. FDD اگرچه مدعی است پس از حوادث سپتامبر ۲۰۰۱ آغاز به کار کرده است، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد سابقه این موسسه به آوریل ۲۰۰۱ و زمانی بازمی‌گردد که گروهی از ثروتمندان طرفدار اسرائیل موسسه‌ای را با نام «EMET» (در عبری به معنی «حقیقت») راه‌اندازی کردند. براساس برگه درخواست معافیت مالیاتی که «کلیفورد می» مؤسس FDD در سال ۲۰۰۲ پر کرده بود، هدف اصلی EMET «ارتقای تصویر اسرائیل در آمریکای شمالی با استفاده از ابزارهای آموزشی» بوده و این هدف همچنان «به عنوان بخشی از هدف FDD ادامه خواهد یافت.» در واقع برخلاف آنچه در وبسایت این موسسه ادعا شده، FDD نه بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر تاسیس شده و نه هدف آن «گسترش پلورالیسم، دفاع از ارزش‌های دموکراتیک و مبارزه با ایدئولوژی‌های عامل تروریسم» است. در سایت بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها آمده که این اندیشکده یک موسسه غیرانتفاعی و غیرحزبی با تمرکز بر سیاست خارجی و امنیت ملی است و FDD کمک‌های مالی دولت‌های خارجی را قبول نمی‌کند، اما در کمک‌های مالی داخلی هیچ محدودیتی ندارد. سال ۲۰۱۱ فهرستی از اسامی شماری از حامیان مالی FDD به رسانه‌ها در پیدا کرد. این سند و اسناد مربوط به تاسیس FDD نشان داد تقریباً تمام حامیان مالی و موسسان این موسسه از یهودیان شناخته‌شده آمریکایی هستند که روابط نزدیک و دیرینه‌ای با رژیم صهیونیستی و به‌خصوص حزب «لیکود» به رهبری «بنیامین نتانیا‌هو» دارند.

نسبت بنیاد با ایران

بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، یکی از بزرگ‌ترین موسسات آمریکایی است که فروپاشی جمهوری اسلامی ایران را دنبال می‌کند و این موضوع به‌صراحت در اظهارات مدیر این مرکز منعکس شده است. تقریباً در هیچ اقدام ضد ایرانی در آمریکا قابل‌ردیابی نیست که بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها در آن نقش آفرینی نکرده باشد. اصلی‌ترین موضوعات درباره ایران که FDD روی آن تمرکز دارد و آن را به‌صورت فهرست‌وار در سایت قرار داده «تحریم‌های ایران، ایران هسته‌ای، موشک‌های ایران، حقوق بشر ایران، سیاست و اقتصاد ایران، شبکه جهانی تهدید ایران، ایران در آمریکای لاتین، حزب الله و تروریسم [داعشی] مورد حمایت ایران» است. در سایت این موسسه، در بخش تحریم‌ها، تازه‌ترین مطلب متعلق به سعید قاسمی نژاد است که در بخشی از آن خواستار تحریم ایران خودرو و سایپا شده بود. او علاوه بر این پیشنهاد، با اشاره به اینکه دولت ترامپ قول داده است حداکثر فشار خود را علیه ایران تا آخرین روزهای دوره ریاست جمهوری خود ادامه دهد، پیشنهاد کرده سازمان اقتصادی رضوی، بازاری تجاری آستان قدس رضوی نیز در لیست تحریم‌ها قرار گیرد. نویسنده FDD

همچنین پیشنهاد کرده بورس اوراق بهادار تهران و شرکت‌های همسوی با آن نیز تحریم شود؛ ایالات متحده همچنین می‌تواند سازمان بورس و اوراق بهادار (SEC)، شرکت مادر TSE را تحریم کند. سئو نظارت بر بورس انرژی و بورس کالای ایران را برعهده دارد. مشاور ارشد امور ایران در پایان پیشنهاد می‌کند صنعت پتروشیمی ایران نیز تحریم شود. او می‌نویسد: «واشنگتن از نوامبر ۲۰۱۸، به‌عنوان بخشی از اعمال مجدد تحریم‌های ایران براساس توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵، خرید محصولات پتروشیمی از ایران را ممنوع کرد. از آن زمان، واشنگتن علیه شرکت‌های پتروشیمی ایران و نهادهای خارجی که در واردات محصولات پتروشیمی از ایران شرکت دارند، تحریم‌هایی اعمال کرد. تحریم‌های پتروشیمی صادرات ایران را تحت‌تاثیر قرار داد، اما به اندازه تحریم‌های نفتی آمریکا موفق نبوده است: ردیابی محموله‌های محصولات پتروشیمی بسیار دشوار است، درحالی‌که ردیابی تانکرهای نفتی یک کار عملی است.» او برای حل این مشکل سه‌گام را تعیین می‌کند و می‌نویسد: «اول، دولت ترامپ باید صراحتاً همه شرکت‌های درگیر در این صنعت را مشخص کند. دوم، ایالات متحده باید صادرات فن‌آوری، خدمات و کالاهای مورد استفاده در صنعت پتروشیمی به ایران را ممنوع

کند. سوم، آمریکا باید هرگونه سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی ایران را ممنوع کند.» FDD علاوه بر مقاله، در اقدام علیه ایران نیز نقش موثری داشته است. این موسسه همواره خواهان تحریم نهادهای مختلف ایران از جمله بخش انرژی، بانک مرکزی و سوئیفت بوده است. در سال ۲۰۱۵ از چهار شاهدهی که در کمیته بانکداری سنای آمریکا درباره تحریم‌های ایران حضور یافتند، دو نفر از کارشناسان این بنیاد بودند و یک نفر عضو هیات مشاوران این بنیاد بود. این بنیاد نقش پررنگی در تحریم‌ها علیه ایران داشته است. خبرگزاری بلومبرگ چندی پیش از اعلام رسمی تصمیم دولت ترامپ در تحریم شبکه بانکی ایران از نقش بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها در این‌باره خبر داده بود. این تحریم که اواخر مهرماه علیه ۱۸ بانک ایرانی اعمال شد، به تحریک و پشتیبانی بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها انجام شد، درحالی‌که برخی کشورهای اروپایی نگران اثرات شدید این تحریم‌ها بر مردم ایران بودند، ریچارد گلدبرگ، مشاور ارشد این بنیاد و مارکو دوبوویتز در مقاله‌ای، نگرانی برخی از مقامات درخصوص اعمال تحریم‌های جدید را بی‌مورد دانسته و مدعی شده بودند که قرار گرفتن کل شبکه بانکی ایران در فهرست تحریمی، اخلاقی در مبادلات

بشردوستانه با ایران ایجاد نمی‌کند. دوبوویتز پیش از این، در مقاله دیگری در وال استریت ژورنال برای نخستین بار پیشنهاد تحریم بانک‌های باقی‌مانده ایران را به دولت ترامپ ارائه کرده بود. این بنیاد در می ۲۰۱۹ در مقاله‌ای به قلم مارک دوبوویتز، مدیر بنیاد و سعید قاسمی نژاد، مشاور ارشد امور ایران به واشنگتن هشدار دادند که اجرایی شدن سازوکار اینستکس می‌تواند به تضعیف جدی راهبرد تحریمی آمریکا منجر شود. این دو با متهم کردن بانک مرکزی به تامین مالی تروریسم و فعالیت‌های غیرقانونی، به وزارت خزانه‌داری آمریکا توصیه کردند ریسک همکاری با شرکت‌های متناظر با اینستکس در ایران را به طرفین اروپایی گوشزد و احتمال قرار گرفتن در فهرست تحریم‌های ثانویه آمریکا را برای آنها یادآوری کنند. تیرماه سال ۹۷ یعنی ۲۴ ماه پس از خروج آمریکا از برجام، «جیمز کاردن»، مشاور سابق حوزه روسیه در وزارت امور خارجه آمریکا در «نیشن» نوشت: «بنابراین اعتقاد بسیاری از روزنامه‌نگاران، قدرتمندترین و بانفوذترین عامل خارجی که بر کاخ سفید و دولت ترامپ تأثیر می‌گذارد، شاید بنیاد دفاع از دموکراسی باشد. این نهاد ازسوی مخالفانش به‌عنوان یکی از موثرترین حامیان ایده‌های نوحافظه‌کاری تلقی می‌شود.»

رد تحریم‌های ایران

تفاوت FDD با بسیاری دیگر از اندیشکده‌هایی که در آمریکا در موضوعات مختلف و از جمله ایران فعالیت می‌کنند، اقدام متمرکز آنهاست. اگرچه این اندیشکده مدت‌ها پس از «موسسه آمریکایی اینترپرایز» و «موسسه هودسون» ایجاد شد اما خیلی زود توانست جای پای خود باز کند و به یکی از کانوهای فکری جریان نوحافظه‌کار آمریکا در دولت بوش تبدیل شود. درباره تمرکز این موسسه روی جزئیات تحریمی ایران، رضا رسالت، کارشناس روابط بین الملل در دیپلماسی ایرانی می‌نویسد: بنیاد FDD در تولیدات فکری و پژوهشی، به‌طور جزئی‌تر و حساس‌تری وارد مباحث مربوط به تحریم ایران به‌ویژه در زمینه تحریم انرژی شده است. به‌عنوان مثال «کلادیا راست» یکی از اعضای این بنیاد در مطلبی با عنوان «چگونه ایران تحریم‌های بین‌المللی را دور می‌زند؟» ضمن معرفی و حتی ذکر جزئیات و آمار و ارقامی درباره شرکت‌های کشتیرانی ادعای می‌کند بخش عمده‌ای از موفقیت ایران در این زمینه، از راه تغییر پرچم و استفاده از پرچم کشورهای دیگر و همچنین تغییر نام کشتی‌های خود امکان‌پذیر شده است. مارک دوبوویتز، مدیر اجرایی بنیاد که در جلسه استماع کنگره (کمیته فرعی امنیت ملی، دفاع مهنی و عملیات خارجی) با عنوان «بررسی پیشرفت سیاست دولت اوباما در قبال ایران» تشکیل شده بود، شرکت کرد و تمرکز بحث خود را بر موضوع تحریم‌ها قرار داد. او اذعان کرد دولت اوباما موفقیتی جزئی در زمینه تحریم‌های انرژی ایران داشته است. وی با تاکید بر فراگیر شدن تحریم‌ها به محدودیت‌های آن نیز اشاره کرد و چین را یکی از موانع در راه تاثیرگذاری تحریم‌ها دانست. وی در ارائه مطالب خود راهکارهایی را برای اعمال تحریم‌های موثر بر فروش نفت ایران، پیشنهاد کرد تا در قوانین تحریمی آینده مدنظر قرار گیرد. وی همچنین ضمن اشاره به ارتباط بانک مرکزی با دارآمدهای حاصل از نفت، بر هدف قرار دادن تحریم این بانک ازسوی آمریکا تاکید کرد. چنانکه شاهد بودیم در دور بعدی تحریم‌ها (پس از این جلسه استماع) بانک مرکزی نیز مورد تحریم قرار گرفت و تحریم‌های جدید و شدیدتری علیه بخش انرژی ایران ازسوی کنگره آمریکا وضع شد. با توجه به موارد اشاره‌شده به‌خوبی می‌توان دریافت که این بنیاد به‌عنوان آتش‌تیمه جنگ اقتصادی علیه ملت ایران عمل می‌کند و با نام متقلبانانه «بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها» آگاهانه و عمدانه از طریق اقداماتی از قبیل تولید و انتشار دروغ، تشویق، مشورت، لابی‌گری و کارزار تبلیغاتی منفی به‌نحوی موثر در طراحی، اعمال و تشدید اثرات تروریسم اقتصادی علیه کشورمان مشارکت داشته و دارند و به شکلی جدی و فعال در جهت آسیب وارد کردن به امنیت و منافع حیاتی مردم ایران تلاش کرده و می‌کنند.

مشاوری برای دموکرات‌ها

برای بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها جابه‌جایی قدرت در آمریکا اهمیت چندانی ندارد. آنها متمرکز بر افزایش فشار بر ایران هستند و در هر دولتی نیز توانستند با مشاوره‌های خود تحریم‌ها علیه ایران را افزایش دهند. آنچه در دولت ترامپ علیه ایران اعمال شد، عمدتاً تکرار تحریم‌های دولت باراک اوباما می‌باشد. اکنون با روی کار آمدن دولت بایدن، FDD همچون مشرایی قبلی به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد و پیشنهادهایش برای افزایش فشار بر ایران را در اختیار مقامات و رسانه‌ها قرار می‌دهد. به‌دلیل همین نقش نیز وزارت امور خارجه در دوم شهریورماه سال گذشته، با صدور اطلاعیه‌ای، بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها و مدیران را به دلیل «انتشار دروغ، تشویق، مشورت، لابی‌گری و کارزار تبلیغاتی منفی» علیه مردم ایران در فهرست تحریمی جمهوری اسلامی ایران قرار داد. اگرچه احتمال دارد این گروه در دولت بایدن از نفوذی به اندازه دولت ترامپ برخوردار نباشند، اما با توجه به تجربه ایران از دموکرات‌ها و اینکه آنها تحریم‌های شدیدتری را علیه ایران اعمال کرده‌اند، به‌نظر می‌رسد ایده‌های آنها در دولت بایدن طرفدار زیادی داشته باشد.